

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W OTWOCKU
za 2019 rok**

Spis treści

1. Uwarunkowania prawne:.....	3
2. Nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych pomocy społecznej:	4
2.1 Domy pomocy społecznej:	4
2.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej:.....	5
2.3 Programy:.....	6
2.4 Mieszkania chronione:	7
2.5 Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi:.....	7
2.6 Pomoc dla cudzoziemców:	7
2.7 Karta Polaka:	7
3. Specjalistyczne poradnictwo:	8
4. Osoby niepełnosprawne:.....	8
4.1 Rehabilitacja społeczna i zawodowa:	8
4.2 „Aktywny Samorząd”:	10
5. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności:	11
6. Struktura organizacyjna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie:.....	12
6.1 Struktura zatrudnienia:	12
6.2 Baza transportowa:.....	13
7. Finanse:	14
8. Wykaz potrzeb z zakresu pomocy społecznej w 2020 r.	17

1. Uwarunkowania prawne:

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, do zadań własnych powiatu w zakresie pomocy społecznej należało:

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
3. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,
5. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem,
6. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
7. prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
8. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
9. udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
10. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
11. doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
12. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
13. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
14. sporządzanie, zgodnie z art. 16 a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
15. utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Zgodnie z art. 20 ustawy do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat należało:

1. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie

- za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
2. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 3. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
 4. udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5 a pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

2. Nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych pomocy społecznej:

2.1 Domy pomocy społecznej:

Osoba, która wymagała całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, oraz nie mogła samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a gmina nie była w stanie zapewnić jej usług opiekuńczych, miała prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Powiat Otwocki prowadził nw. domy pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Wrzos” w Otwocku przy ul. Zagłoby 8 dla osób w podeszłym wieku (37 miejsc),
2. Dom Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Konopnickiej 17 dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (38 miejsc),
3. Dom Pomocy Społecznej „Anielin” w Karczewie przy ul. Anielin 1 dla osób przewlekle psychicznie chorych (28 miejsc).

Łącznie domy pomocy społecznej dysponowały 103 miejscami.

W domach pomocy społecznej przebywały osoby skierowane przed dniem 01.01.2004 r. (tzw. miejsca dotowane) oraz osoby umieszczone po 01.01.2004 r. (tzw. miejsca niedotowane).

W przypadku osób umieszczonych przed dniem 01.01.2004 r. powiat otrzymał dotację na każdego mieszkańca z budżetu państwa.

W stosunku do osób umieszczonych po 01.01.2004 r. stosowane były przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Decyzję o skierowaniu i decyzję o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wydawał organ gminy właściwy dla osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej funkcjonującym na terenie Powiatu Otwockiego wydawał Starosta Otwocki.

W 2019 r. wydano **10** decyzji o umieszczeniu w domach pomocy społecznej, w tym **6** decyzji o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej „Wrzos” w Otwocku, **1** decyzja o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Konopnickiej, **2** decyzje o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej „Anielin” w Karczewie oraz **1** decyzję o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Moniuszki 41.

Corocznie, do 31 marca, Starosta Otwocki ogłasza w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Otwockiego.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 20/2019 Starosty Otwockiego z dnia 5 marca 2019 r. średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Otwockiego w 2019 r. kształtował się następująco:

Tabela: Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Otwockiego w 2019 r.

Nazwa DPS	Koszt w 2019 r. w zł
Dom Pomocy Społecznej „Wrzos” w Otwocku, ul. Zagłoby 8	3 512,44
Dom Pomocy Społecznej „Anielin” w Karczewie, ul. Anielin 1	3 745,24
Dom Pomocy Społecznej w Otwocku, ul. Konopnickiej 17	3 628,26
Dom Pomocy Społecznej w Otwocku, ul. Moniuszki 41	3 091,92

Wszystkie domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu posiadały zezwolenie wojewody na prowadzenie placówek na czas nieokreślony.

Od 2001 r. na terenie powiatu funkcjonował Dom Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Moniuszki 41 prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Otwocku. W 2019 r. Powiat Otwocki, zgodnie z zawartą umową, przekazał dotację z budżetu państwa na utrzymanie 9. mieszkańców umieszczonych w w/w domu pomocy społecznej w kwocie 243 000,00 zł. Dom Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Moniuszki 41 posiadał wpis do rejestru domów pomocy społecznej prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego i zezwolenie na prowadzenie placówki na czas nieokreślony. W 2019 r. wydano 2 skierowania do Domu Pomocy Społecznej w Otwocku przy ul. Moniuszki 41.

2.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

Powiat Otwocki corocznie zlecał zadanie z zakresu pomocy społecznej polegające na prowadzeniu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Otwocku w drodze otwartego konkursu ofert.

Powyższe zadanie powiat zlecał Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej z siedzibą w Warszawie przy ul. Kawęczyńskiej 49.

W 2019 r. na prowadzenie Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku przy ul. Tadeusza 12 powiat przekazał dotację w wysokości 80 000 zł.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku było placówką całodobową, przeznaczoną dla kobiet i dzieci dotkniętych przemocą, znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Z oferty CIK w 2019 r. skorzystały **34** osoby, w tym **17** kobiet i **17** dzieci.

Celem działań podjętych w ramach zadania było udzielenie wsparcia osobom lub rodzinom doświadczającym sytuacji kryzysowej. Do sytuacji kryzysowych zalicza się: utratę pracy, domu, bliskiej osoby oraz doznawanie przemocy. W okresie sprawozdawczym CIK zapewniał osobom bezpieczne schronienie, częściowe wyżywienie, kompleksową pomoc psychologiczną, prawną, socjalną. W okresie sprawozdawczym CIK prowadził hostel, którego zadaniem było udzielanie tymczasowego schronienia, całodobowego pobytu do 3 miesięcy dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, zapewniał kompleksową pomoc psychologiczną osobom i rodzinom znajdującym się w przewlekłym kryzysie psychologicznym, interwencje w nagłych zdarzeniach i przeżyciach traumatycznych, prowadzenie telefonicznych interwencji kryzysowych, terapię indywidualną i rodzinną, poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, profilaktykę w zakresie zjawiska przemocy, pomoc w rozwiązywaniu problemów prawnych i bytowych. Ponadto CIK realizował: artterapię dzieci, pogadanki tematyczne, imprezy okolicznościowe.

2.3 Programy:

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku realizowało trzy projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

1. „Akademia rodzin w powiecie otwockim”,
2. „Poprawa funkcjonowania osób niesamodzielnich z terenu powiatu otwockiego poprzez uruchomienie usług socjalnych świadczonych w formie wsparcia dziennego”.
3. „Aktywna integracja w powiecie otwockim.

W okresie od 01.09.2017 r. do 31.08.2019 r. na terenie powiatu otwockiego był realizowany projekt „Akademia Rodzin w powiecie otwockim” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś IX Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem. Celem projektu była poprawa funkcjonowania 30 rodzin zamieszkujących w powiecie otwockim poprzez zindywidualizowane działania zapobiegające procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego tych rodzin. W ramach projektu oferowano bezpłatne wsparcie w postaci doradztwa zawodowego, diagnozowania indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników, trening kompetencji życiowych, społecznych, rodzicielskich i wychowawczych, coaching rodzicielski, poradnictwo rodzinne. Działania profilaktyczne i terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci/ młodzieży obejmowały trening zastępowania agresji lub integrację sensoryczną, pracę z deficytami. Działania społeczno-kulturalno-sportowe odbywały się poprzez wspólne wyjazdy tj. wycieczkę 2- dniową, 2 wycieczki 1- dniowe, wyjazd do restauracji, kina, teatru, spędzenie wolnego czasu. Została przeprowadzona diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników. Przez cały czas trwania projektu rodziny były objęte wsparciem asystenta rodzinnego oraz dwóch psychologów zatrudnionych w PCPR.

Projekt „Poprawa funkcjonowania osób niesamodzielnich z terenu powiatu otwockiego poprzez uruchomienie usług socjalnych świadczonych w formie wsparcia dziennego” był współfinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej. Celem projektu była poprawa funkcjonowania minimum 60 osób niesamodzielnich z terenu powiatu otwockiego poprzez utworzenie minimum 80 miejsc świadczenia usług społecznych. Projekt był realizowany od 01.09.2018 roku. Termin zakończenia realizacji projektu upływa 31.12.2020 roku. Wartość projektu - 2 794 921,98 zł, w tym dofinansowanie 2 589 540,16 zł oraz wkład własny powiatu - 205 381,82 zł. Grupę docelową stanowiły osoby zamieszkujące powiat otwocki, niezdolne do samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego tj. 20 uczestników Domu Dziennego Pobytu, 30 uczestników Klubu Seniora, 30 uczestników systemu teleopieki. W ramach projektu zorganizowano następujące działania:

- a/ W ramach Klubu Seniora przeprowadzono trening kompetencji społecznych, trening kompetencji interpersonalnych, trening pamięci, zajęcia fitness z elementami rehabilitacji, grupę wsparcia, działania społeczno – kulturalne, warsztaty zdrowego odżywiania i samodzielnego przygotowywania posiłków,
- b/ W ramach Domu Dziennego Pobytu przeprowadzono trening kompetencji życiowych, warsztaty uspołeczniające, spotkania tematyczne z prelegentem, terapię ćwiczeń psychoruchowych, działania społeczno – kulturalne,
- c/ Realizowano wspomagające bezpośrednie usługi opiekuńcze dla 30 osób.

Projekt „Aktywna integracja w powiecie otwockim” był współfinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-

2020, Oś IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno- zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Celem projektu była realizacja usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zawodowym skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z ich trudną sytuacją społeczną i zawodową. Wsparcie dla każdego uczestnika projektu będzie realizowane pod kątem jego indywidualnych potrzeb, predyspozycji, problemów, deficytów i potencjałów oraz z uwzględnieniem warunków w najbliższym środowisku uczestników projektu. Dla każdego uczestnika projektu została utworzona indywidualna ścieżka reintegracji, a działania były wdrażane w oparciu o kontrakt socjalny lub inną umowę uzgodnioną i podpisana na zasadach kontraktu socjalnego. Wsparciem zostało objętych 37 uczestników. Grupa docelowa projektu składała się z osób z niepełnosprawnościami oraz osób umieszczonych w pieczy zastępczej wieku 15-25 lat usamodzielniających się. Realizacja projektu rozpoczęła się 01.09.2019 r. i będzie trwała do 30.06.2021 r. Wartość projektu wyniosła 784 000 zł, w tym wkład Unii Europejskiej 627 200 zł oraz wkład własny powiatu – 156 800 zł.

2.4 Mieszkania chronione:

W 2019 r. Powiat Otwocki nie dysponował mieszkaniami chronionymi dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

2.5 Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi:

Na terenie Powiatu Otwockiego w 2019 r. funkcjonował Środowiskowy Dom Samopomocy w Otwocku przy ul. Pułaskiego 5a prowadzony przez Powiat Otwocki. Była to placówka wsparcia dziennego przeznaczona dla **40** osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2019 r. z oferty placówki skorzystały **47** osób.

W 2019 r. wydano:

1. **45** decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy i ustalających odpłatność za pobyt w placówce,
2. **3** decyzje uchylające decyzje kierujące do środowiskowego domu samopomocy,
3. **9** decyzji zmieniających,

Placówka stanowiła ważny element wsparcia dla osób chorych psychicznie i ich rodzin.

Uczestnicy brali udział w terapii indywidualnej i grupowej, nabywali umiejętności samoobsługi w zakresie higieny, mieli zorganizowany czas, jeździli na basen, do kina, teatru, brali udział w terapii zajęciowej (pracownia ceramiczna, stolarska, rękodzieła artystycznego) oraz imprezach plenerowych i integracyjnych.

Uczestnictwo w tej formie rehabilitacji dało im możliwość pełnego funkcjonowania w społeczeństwie bez konieczności umieszczenia w domu pomocy społecznej.

2.6 Pomoc dla cudzoziemców:

W 2019 roku nie był realizowany żaden indywidualny program integracji z cudzoziemcami, którzy uzyskali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

2.7 Karta Polaka:

Karta Polaka była dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego i poświadczającym uprawnienia przyznane ustawą z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka.

Przyznanie Karty Polaka następowało w drodze decyzji administracyjnej, na pisemny wniosek osoby ubiegającej się o jej wydanie lub jej przedstawiciela ustawowego.

Karta Polaka mogła być wydana wyłącznie osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego albo zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2019 r. zostały wypłacone świadczenia dla **20 osób** posiadających Kartę Polaka na kwotę **182 520 zł.**

3. Specjalistyczne poradnictwo:

Zespół Poradnictwa Rodzinnego w 2019 r. realizował zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego i mediacji.

W Zespole Poradnictwa Rodzinnego w 2019 r. było zatrudnionych 4 psychologów.

Realizacja zadań w zakresie poradnictwa rodzinnego:

Poradnictwo kierowane do mieszkańców powiatu obejmowało indywidualne konsultacje z klientami, pomoc psychologiczną dla małżeństw, a także rodzin, w tym dla dzieci i młodzieży oraz interwencję kryzysową.

Zespół Poradnictwa Rodzinnego realizował zadania w zakresie poradnictwa psychologicznego oraz mediacji rodzinnych. Główne obszary działań to:

1. wielokierunkowa działalność w zakresie pomocy rodzinie objętej kryzysem (w tym sytuacje rozwodowe, doświadczanie przemocy w rodzinie),
2. wsparcie rodziny w realizacji jej zadań psychospołecznych,
3. wzmacnianie rodziny poprzez poprawę jakości więzi małżeńskich i rodzicielskich,
4. stymulowanie do podejmowania zadań i ról rodzinnych (małżonek, rodzic, dziecko),
5. praca nad usprawnianiem komunikacji w rodzinie,
6. pomoc w rozwiązywaniu konfliktów między członkami rodziny,
7. pomoc w sytuacji kryzysu psychologicznego,
8. uczenie sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem, trudnymi sytuacjami,
9. wspieranie rozwoju psychicznego, określania celów życiowych i zwiększanie samoświadomości klienta,
10. doradztwo w zakresie trudności wychowawczych na różnych etapach rozwoju dziecka,
11. prowadzenie indywidualnego wsparcia dziecka,
12. psychoprofilaktyka w zakresie patologii społecznej (konsultacje indywidualne, warsztaty psychoedukacyjne, trening umiejętności wychowawczych),
13. informowanie o innych formach pomocy w zależności od potrzeb klienta,
14. współpraca z instytucjami z terenu powiatu,

Konsultacje indywidualne skupiały się wokół problemów emocjonalnych (depresja, lęki, zaburzenia relacji z samym sobą i otoczeniem). Najczęściej zgłaszanymi problemami rodzinnymi były rozwody, problem przemocy w rodzinie, kryzysy małżeńskie o różnym podłożu, problemy wychowawcze, problemy w nauce, a także problemy emocjonalne dzieci i młodzieży będące następstwem dysfunkcyjności rodziny i błędów wychowawczych rodziców.

Poradnictwo psychologiczne koncentrowało się na udzielaniu pomocy w diagnozowaniu problemów, określaniu możliwych przyczyn, sfer, których te problemy dotyczą oraz wspieraniu działań, które mogłyby prowadzić do poprawy jakości życia osób zainteresowanych.

W 2019 r. odbyło się **525** konsultacji psychologicznych dla mieszkańców Powiatu Otwockiego oraz **1** postępowanie mediacyjne, które w **1** przypadku zakończyło się podpisaniem ugody mediacyjnej.

4. Osoby niepełnosprawne:

4.1 Rehabilitacja społeczna i zawodowa:

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku realizowało także zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a w szczególności rehabilitacji społecznej na podstawie art. 35 a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem rehabilitacji społecznej było umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Rehabilitacja społeczna realizowana była przede wszystkim poprzez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej należało uczestnictwo w:

- 1) warsztatach terapii zajęciowej,
- 2) turnusach rehabilitacyjnych, jako formie aktywnej rehabilitacji, połączonej z elementami wypoczynku, mającej na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

Na podstawie sprawozdania finansowo – rzeczowego z wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Otwockim w 2019 roku wykonano:

1. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

W ramach realizacji zadania dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wypłaciło łącznie **158** dofinansowań, w tym **26** dofinansowań dla dzieci i **60** dofinansowań dla opiekunów.

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W ramach dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zostały ogółem wypłacone dofinansowania dla **195** osób: w tym **25** dofinansowań zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób dorosłych, **3** dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla dzieci, **120** dofinansowań zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób dorosłych oraz **47** dofinansowań zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci.

3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

W ramach dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ogółem zostały wypłacone dofinansowania dla **46** osób, w tym **7** dofinansowań barier architektonicznych dla osób dorosłych, **14** dofinansowań barier technicznych dla osób dorosłych oraz **25** dofinansowań barier w komunikowaniu się, w tym **11** dla dzieci.

4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2019 r. nie wypłacono dofinansowań w tym zakresie.

5. Finansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonowały trzy warsztaty terapii zajęciowej:

1. WTZ działający przy Stowarzyszeniu „Po-Godne Życie” w Józefowie przy ul. Słonecznej 15 prowadził działalność zgodnie z umową w sprawie finansowania kosztów działalności WTZ określającą ilość pracowni (6), liczbę uczestników (30) oraz liczbę etatów (9),
2. WTZ działający przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Otwocku przy ul. Moniuszki 41 prowadził działalność zgodnie z umową w sprawie finansowania kosztów działalności WTZ określającą ilość pracowni (11), liczbę uczestników (55) oraz liczbę etatów (16,25),

3. WTZ w Radiówku działający przy Stowarzyszeniu Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie „Jesteśmy!” z siedzibą w Duchnowie przy ul. Wspólnej 46 prowadził działalność zgodnie z umową w sprawie finansowania kosztów działalności WTZ określającą ilość pracowni (6), liczbę uczestników (26) oraz liczbę etatów (8,5).

Na działalność warsztatów terapii zajęciowej wydatkowano w 2019 r. środki w wysokości **2 231 841 zł**, w tym środki PFRON w wysokości **2 008 656 zł** oraz środki powiatu w wysokości **223 185 zł**.

6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy realizowało również zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Rehabilitacja zawodowa miała na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania oraz utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

W ramach art. 35 a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Powiatowy Urząd Pracy realizował staże i szkolenia osób niepełnosprawnych.

W 2018 r. Powiatowy Urząd Pracy przeszkolił **1** osobę niepełnosprawną na kursie „ Obsługa komputera”. Wydatkowano **3 000 zł**.

Łącznie z dotacji PFRON w 2018 r. wydatkowano kwotę **2 246 757 zł**, w tym na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wydatkowano kwotę **3 000 zł**, na zadania z rehabilitacji społecznej wydatkowano kwotę **570 561 zł** i na działalność warsztatów terapii zajęciowej wydatkowano kwotę **1 676 196 zł**.

4.2 „Aktywny Samorząd”:

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków PFRON obejmował w 2019 roku następujące obszary wsparcia:

MODUŁ I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

Obszar A – *likwidacja bariery transportowej:*

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Zadanie 3: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu,

Zadanie 4: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu.

Obszar B - *likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:*

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dla osób z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dla osób z dysfunkcją narządu słuchu,

Zadanie 5: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu.

Obszar C - *likwidacja barier w poruszaniu się:*

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

Zadanie 5: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do posiadanego wózka ręcznego.

Obszar D - *pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.*

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Z dofinansowania w programie skorzystały ogółem **83** osoby niepełnosprawnych, w tym:

- Moduł I – **38** osoby,
- Moduł II – **45** osoby.

W ramach Modułu I:

- **8** osób otrzymały pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- **1** osoba z dysfunkcją narządu ruchu otrzymała pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
- **1** osoba z dysfunkcją narządu słuchu otrzymała pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,
- **2** osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych otrzymały pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- **3** osoby z dysfunkcją narządu słuchu otrzymały pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- **12** osób otrzymało pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- **4** osoby otrzymały pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- **3** osoby otrzymały pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- **1** osoba otrzymała pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach Modułu II **45** osób otrzymało pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Ogółem w 2019 roku w ramach programu „Aktywny Samorząd” wydatkowano kwotę **432 311,00 zł.**

5. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności:

Wnioski o wydanie orzeczenia:

W 2019 roku do Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w Otwocku wpłynęło:

1. **1 150** wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, w tym:
 - w celu odpowiedniego zatrudnienia – **248**
 - w celu szkolenia – **2**
 - w celu uczestnictwa w terapii zajęciowej – **11**
 - w celu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – **126**

- w celu korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – 592
 - w celu uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 59
 - w celu korzystania z karty parkingowej – 82
 - w innym celu – 30
2. 230 wniosków o ustalenie niepełnosprawności, w tym:
- w celu uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 222
 - w celu uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego – 3
 - w innym celu - 5

Orzeczenia:

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia):

Wydano 1 069 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w tym:

- 939 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności (w tym 369 - stopień znaczny, 402 – stopień umiarkowany, 168 - stopień lekki),
- 79 orzeczeń o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- 51 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Orzeczenia o niepełnosprawności (dla osób poniżej 16 roku życia):

Wydano 209 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w tym:

- 189 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych
- 20 orzeczeń o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- 0 orzeczeń o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Poza orzeczeniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Otwocku wydawał legitymacje osoby niepełnosprawnej. Wydano 346 legitymacji, w tym:

- 49 legitymacji na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności
- 297 legitymacji na podstawie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

6. Struktura organizacyjna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie:

6.1 Struktura zatrudnienia:

W 2019 roku Kadry prowadziły obsługę:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku:

Ogółem przeciętna liczba zatrudnionych w 2019 r. wyniosła 36 osoby.

- pracujący ogółem (stan na dzień 31.12.2019 r.) – 36 osób, w tym:
 - na pełnych etatach 27 osób,
 - na niepełnym etacie – 9 osób,
- przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy – 5 osób,
- zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy – 2 osoby.

2. Środowiskowego Domu Samopomocy w Otwocku:

Ogółem przeciętna liczba zatrudnionych w 2019 r. wyniosła 10 osób:

- pracujący ogółem (stan na dzień 31.12.2019 r.) – 9 osób, w tym:
 - pełnozatrudnieni – 6 osób,
 - niepełnozatrudnieni – 3 osoby,
- przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy – 0 osób,
- zwolnieni z pracy – 0 osób.

3. Domów dla Dzieci w Otwocku:

Ogółem przeciętna liczba zatrudnionych w 2019 r. wyniosła 26 osoby:

- pracujący ogółem (stan na dzień 31.12.2019 r.) – 25 osób, w tym:
 - pełnozatrudnieni – 21 osób,
 - niepełnozatrudnieni – 4 osoby,
- przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy – 2 osoby,
- zwolnieni z pracy – 3 osoby.

4. Rodzinnego Domu Dziecka w Podbieli:

Ogółem przeciętna liczba zatrudnionych w 2019 r. wyniosła 2 pełnozatrudnione osoby dla których RDD jest głównym miejscem pracy.

Kadry prowadziły również akta osobowe oraz ewidencję czasu pracy i ewidencję urlopów, a także innych nieobecności dla wszystkich pracowników PCPR, ŚDS, Domów dla Dzieci i Rodzinnego Domu Dziecka oraz 6 dyrektorów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

6.2 Baza transportowa:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku w 2019 r. dysponowało trzema samochodami marki Mercedes, Renault Trafic i Opel, które służyły do celów służbowych wszystkich podległych placówek (oprócz DPS w Otwocku przy ul. Konopnickiej 17 i Ogniska Wychowawczego „Świder” im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Otwocku).

W 2019 r. przebieg kilometrów poszczególnych samochodów przedstawiał się następująco:

2019	WOT CF81	WOT WT48	WOT 27028	Razem
Styczeń	1132	3552	2581	7265
Luty	2664	2502	1908	7074
Marzec	2379	2964	2709	8052
Kwiecień	2763	2541	2342	7646
Maj	2811	2941	2598	8350
Czerwiec	1158	1554	2316	5028
Lipiec	1324	2841	546	4711
Sierpień	2916	738	1411	5065
Wrzesień	1576	2406	2129	6111
Październik	1940	2121	2138	6199
Ogółem:	20663	24160	20678	65501

7. Finanse:

W dziale księgowości była prowadzona obsługa finansowo – księgową jednostek organizacyjnych pomocy społecznej Powiatu Otwockiego, tj.:

Dział 852, rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej:

- **Dom Pomocy Społecznej w Karczewie, ul. Anielin 1**
- **Dom Pomocy Społecznej „Wrzos” w Otwocku, ul. Zagłoby 8,**
- **Dom Pomocy Społecznej w Otwocku, ul. Konopnickiej 17.**

2.Dział 852, rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Otwocku.**

3.Dział 852, rozdział 85218 – Powiatowe centra pomocy rodzinie:

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.**

4.Dział 855, rozdział 85504 – Placówka wsparcia dziennego:

- **Ognisko Wychowawcze „Świder” im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Otwocku,**
- **PCPR – realizacja Programu Dobry Start**

5. Dział 855 Rozdział 85510 – Placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- **Domy dla Dzieci w Otwocku,**
- **PCPR – kontynuacja nauki dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz realizacja Programu Rodzina 500+ dla dzieci umieszczonych w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku, Domach Dla Dzieci w Otwocku oraz w Rodzinnym Domu Dziecka w Podbieli.**
- **Rodziny Dom Dziecka w Podbieli.**

Dział księgowości prowadził obsługę finansowo – księgową niżej wymienionych zadań (określonych zgodnie z klasyfikacją budżetową (rozdziałem), tj.:

1. Rozdział 85156 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (dzieci w placówkach: Domy dla Dzieci w Otwocku i Rodzinnym Domu Dziecka w Podbieli),
2. Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej,
3. Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia,
4. Rozdział 85218 – Powiatowe centra pomocy rodzinie,
5. Rozdział 85295 – Pozostała działalność,
6. Rozdział 85321 – Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności,
7. Rozdział 85395 – Pozostała działalność - Karta Polaka.
8. Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny - Ognisko Wychowawcze „Świder” oraz PCPR realizacja programu „Dobry start”
9. Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze, w tym program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”, wkład własny w projekcie „Aktywna Integracja w Powiecie Otwockim” oraz realizacja Programu Rodzina 500+,
10. Rozdział 85510 – Działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym realizacja Programu Rodzina 500+,
11. Rozdział 85595 - Pozostała działalność,

- V. Rozdział 85295 ogółem kwota 1 269 271,18 zł, w tym:**
- 1) Projekt „Aktywna Integracja w Powiecie Otwockim” śr. Unii Europejskiej
kwota 23 474,98 zł
 - 2) Projekt „Akademia Rodzin w Powiecie Otwockim” – śr. Unii Europejskiej
kwota 253 596,52 zł,
 - 3) Projekt „Poprawa funkcjonowania osób niesamodzielnych z terenu Powiatu Otwockiego poprzez uruchomienie usług socjalnych świadczonych w formie wsparcia dziennego” śr. Unii Europejskiej i Budżetu Państwa 916 287,33 zł
Wkład własny Powiatu Otwockiego 70 574,74 zł
 - 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pozostała działalność 5 337,61 zł
- VI. Rozdział 85321 ogółem kwota 194 803,68 zł - środki zlecone, w tym: działalność Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności 190.610,28 zł oraz legitymacje dokumentujące niepełnosprawność 4.193,40 zł – wydatki realizowane przez PCPR.**
- VII. Rozdział 85395 ogółem kwota 172 125,00 zł - środki zlecone – Karta Polaka: wydatki realizowane przez PCPR.**
- VIII. Rozdział 85504 ogółem kwota 939 337,23 zł -**
- 1) Ognisko Wychowawcze „Świder” środki powiatu 905 217,23 zł
 - 2) PCPR – zadania zlecone Program Dobry Start 34 120,00 zł
- IX. Rozdział 85508 ogółem kwota 1 743 884,57 zł, w tym:**
- 1) 509 359,12 zł środki wojewody, w tym:
454 555,12 zł – zadania zlecone: realizacja programu „Rodzina 500+”;
54 804,00 zł – zadania własne: realizacja programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”;
 - 2) 1 223 845,45 zł środki powiatu;
 - 3) 10 680,00 zł wkład własny w proj. „Aktywna Integracja w Powiecie Otwockim” .
- X. Rozdział 85510 ogółem kwota 3 163 201,62 zł, w tym:**
- 2 875 423,68 zł środki powiatu,
287 777,94 zł środki wojewody na zadania zlecone.
- 1) DOMY DLA DZIECI kwota 2 372 871,46 zł środki powiatu,
64 377,45 zł zadania zlecone,
 - 2) RDD PODBIEL kwota 298 903,30 zł środki powiatu,
 - 3) PCPR ogółem 427 049,41 zł
w tym: 223 400,49 zł zadania zlecone Program Rodzina 500+
203 648,92 zł środki powiatu (kontynuowanie nauki, pobyt dzieci w ZOL-ach).
- XI. Rozdział 85595 ogółem kwota 53 826,00 zł – środki powiatu w tym:**
- 1) DOMY DLA DZIECI kwota 40 785,00 zł,
 - 2) OGNISKO kwota 13 041,00 zł,

XII. Łącznie zrealizowano w 2019 r. wydatki budżetowe w kwocie 15.535.506,58 zł w tym:

a) ze środków dotacji wojewody na zadania zlecone	kwota	2 016 242,89 zł,
b) ze środków dotacji wojewody na zadania własne	kwota	862 548,00 zł,
c) ze środków powiatu	kwota	11 386 356,86 zł,
d) ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa	kwota	1 193 358,83 zł,
e) ze środków dotacji wojewody ze śr. rezerwy celowej umowa Nr 15/2019 doposażenie i remonty DPS	kwota	77 000,00 zł.

Ponadto w 2019 r. na podstawie uchwały Rady Powiatu w Otwocku Nr 21/III/18 z dnia 20.12.2018 r. w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2018 zrealizowano wydatki w kwocie 65.337,77 zł (środki powiatu) na zadanie inwestycyjne „Modernizacja Domu Pomocy Społecznej „WRZOS”.

XIII. Zrealizowano i przekazano w 2019 r. do Starostwa dochody budżetu Powiatu Otwockiego w łącznej kwocie 4 079 745,57 zł.

XIV. Zrealizowano i odprowadzono do Starostwa dochody budżetu państwa w łącznej kwocie 12 593,12 zł.

w tym:

1) odpłatność uczestników ŚDS	7 265,12 zł,
2) odpłaty za wydanie kart parkingowych i duplikatów legitymacji dokumentujących niepełnosprawność PCPR	5 328,00 zł.

8. Wykaz potrzeb z zakresu pomocy społecznej w 2020 r.

1. Rozwój specjalistycznego poradnictwa.
2. Realizacja działań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Rozwój ekonomii społecznej.
4. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z terenu Powiatu Otwockiego.
5. Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczno – zawodową.
6. Realizacja projektów z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej:
 - 1) „Poprawa funkcjonowania osób niesamodzielnych z terenu powiatu otwockiego poprzez uruchomienie usług socjalnych świadczonych w formie wsparcia dziennego”.
 - 2) „Aktywna integracja w powiecie otwockim”.

Przewodniczący Zarządu
Cezary Łukaszewski

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Otwocku
mgr Małgorzata Woźnicka